

Αν $f, g : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbf{R}$ συνεχείς και γνησίως αύξουσες να δειχθεί ότι:

$$\int_{\alpha}^{\beta} f(x) dx \cdot \int_{\alpha}^{\beta} g(x) dx < (\beta - \alpha) \int_{\alpha}^{\beta} f(x) \cdot g(x) dx .$$

Απόδειξη 1^η

Θεωρούμε την συνάρτηση $F(x) = (x - \alpha) \int_a^x f(t)g(t)dt - \int_a^x f(t)dt \int_a^x g(t)dt$ με $x \in [\alpha, \beta]$

Αφού οι f, g είναι συνεχείς η F θα είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $[\alpha, \beta]$. Παραγωγίζοντας έχουμε:

$$F'(x) = \int_a^x f(t)g(t)dt + (x - \alpha)f(x)g(x) - f(x) \int_a^x g(t)dt - g(x) \int_a^x f(t)dt \Rightarrow$$

$$F'(x) = \int_a^x f(t)g(t)dt + \int_a^x f(x)g(x)dt - \int_a^x f(x)g(t)dt - \int_a^x g(x)f(t)dt \Rightarrow$$

$$F'(x) = \int_a^x [f(t) - f(x)][g(t) - g(x)]dt \quad \text{Είναι όμως } \alpha \leq t \leq x \text{ και αφού η συναρτήσεις}$$

μας είναι γνησίως αύξουσες θα έχουμε $f(t) - f(x) \leq 0$ και $g(t) - g(x) \leq 0$ άρα $F'(x) \geq 0$. (Στην πραγματικότητα είναι $F'(x) > 0$ όταν $x > \alpha$, διότι αν για κάποιο $x > \alpha$ είχαμε $F'(x) = 0$, δεδομένου ότι η ολοκληρωτέα συνάρτηση είναι μη αρνητική, θα έπρεπε $[f(t) - f(x)][g(t) - g(x)] = 0 \quad \forall \alpha \leq t \leq x$ πράγμα άτοπο αφού οι f, g είναι γνησίως αύξουσες).

Ωστε τελικά είναι $F'(x) > 0$ για κάθε $x > \alpha$ δηλαδή η F είναι γνησίως αύξουσα κι έτσι θα έχουμε

$$F(x) > F(\alpha) = 0 . \text{ Άρα } F(\beta) > 0 \text{ που είναι η ζητούμενη ανισότητα.}$$

Παρατηρήσεις

- 1) Το συμπέρασμα ισχύει ακόμα κι αν οι συναρτήσεις είναι και οι δυο γνησίως φθίνουσες.
- 2) Διαιρώντας με $(\beta - \alpha)^2$ και τα δυο μέλη της ανίσωσης προκύπτει ότι : $\overline{f \cdot g} < \overline{f} \cdot \overline{g}$ δηλαδή η μέση τιμή του γινομένου δυο γνησίως αυξουσών συναρτήσεων, είναι μεγαλύτερη από το γινόμενο των μέσων τιμών τους.

Απόδειξη 2^η (βασισμένη στον λογισμό διπλών ολοκληρωμάτων)

$$\begin{aligned} & \int_a^\beta \int_a^\beta (f(x) - f(y))(g(x) - g(y)) dx dy = \\ & \int_a^\beta \int_a^\beta f(x)g(x) dx dy - \int_a^\beta \int_a^\beta f(x)g(y) dx dy - \int_a^\beta \int_a^\beta f(y)g(x) dx dy + \int_a^\beta \int_a^\beta f(y)g(y) dx dy = \\ & 2 \left[\int_a^\beta \int_a^\beta f(x)g(x) dx dy - \int_a^\beta \int_a^\beta f(x)g(y) dx dy \right] = 2 \left[(\beta - \alpha) \int_a^\beta f(x)g(x) dx - \int_a^\beta f(x) dx \int_a^\beta g(y) dy \right] = \\ & 2 \left[(\beta - \alpha) \int_a^\beta f(x)g(x) dx - \int_a^\beta f(x) dx \int_a^\beta g(x) dx \right] \end{aligned}$$

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι αύξουσες (ή φθίνουσες) και οι δυο, τότε προφανώς το αρχικό ολοκλήρωμα είναι μη αρνητικό (και μάλιστα αυστηρά θετικό αν οι f, g είναι γνησίως μονότονες) οπότε από την παραπάνω ισότητα προκύπτει ότι

$$\int_a^\beta f(x) dx \cdot \int_a^\beta g(x) dx \prec (\beta - \alpha) \int_a^\beta f(x) \cdot g(x) dx \quad \mathbf{o.e.d.}$$

Απόδειξη 3^η (Βασισμένη στην ανισότητα Tchebychev και τον ορισμό του ολοκληρώματος)

Λήμμα

Αν a_n, β_n είναι αύξουσες ακολουθίες πραγματικών αριθμών , τότε

$$\frac{\sum_{i=0}^n a_i b_i}{n} \geq \frac{\sum_{i=1}^n a_i}{n} \frac{\sum_{i=1}^n b_i}{n} \quad \text{ή ισοδύναμα} \quad n \sum_{i=1}^n a_i b_i \geq \sum_{i=1}^n a_i \sum_{i=1}^n b_i$$

Για ευκολία στην γραφή θα την αποδείξουμε όταν $n=3$ (η γενική περίπτωση αποδεικνύεται παρόμοια)

Είναι λοιπόν $a_1 - a_2 \leq 0, a_2 - a_3 \leq 0, a_1 - a_3 \leq 0$

$\beta_1 - \beta_2 \leq 0, \beta_2 - \beta_3 \leq 0, \beta_1 - \beta_3 \leq 0$ οπότε

$$(a_1 - a_2)(\beta_1 - \beta_2) + (a_2 - a_3)(\beta_2 - \beta_3) + (a_1 - a_3)(\beta_1 - \beta_3) \geq 0 \Leftrightarrow$$

$$2(a_1\beta_1 + a_2\beta_2 + a_3\beta_3) \geq a_1\beta_2 + a_2\beta_1 + a_2\beta_3 + a_3\beta_2 + a_1\beta_3 + a_3\beta_1 \Leftrightarrow (\text{προσθέτοντας και στα δυο μέλη } a_1\beta_1 + a_2\beta_2 + a_3\beta_3)$$

$$3(a_1\beta_1 + a_2\beta_2 + a_3\beta_3) \geq (a_1 + a_2 + a_3)(\beta_1 + \beta_2 + \beta_3) \text{ που είναι η ζητούμενη ανίσωση.}$$

Αν $a = \chi_0 < \chi_1 < \chi_2 < \dots < \chi_n = \beta$ είναι μια διαμέριση του διαστήματος $[a, \beta]$ σε n ισομήκη υποδιαστήματα με μήκος $\Delta\chi = \frac{\beta - a}{n}$ και $\xi_k \in [\chi_{k-1}, \chi_k]$ τυχαίος αριθμός του διαστήματος $[\chi_{k-1}, \chi_k]$

τότε θα είναι: $\int_a^\beta f(x) dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n f(\xi_k) \Delta\chi = \lim_{n \rightarrow \infty} (\beta - a) \frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)}{n}$ Ομοίως θα έχουμε

$$\int_a^\beta g(x) dx = (\beta - a) \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n g(\xi_k)}{n} \quad \text{και} \quad \int_a^\beta f(x)g(x) dx = (\beta - a) \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)g(\xi_k)}{n}$$

Τώρα λόγω της ανισότητας Tchebychev και αφού οι ακολουθίες $f(\xi_k), g(\xi_k)$ είναι αύξουσες θα έχουμε

$$\frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)g(\xi_k)}{n} \geq \frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)}{n} \frac{\sum_{k=1}^n g(\xi_k)}{n} \Leftrightarrow$$

$$(\beta - a) \frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)g(\xi_k)}{n} \geq \frac{1}{\beta - a} (\beta - a) \frac{\sum_{k=1}^n f(\xi_k)}{n} (\beta - a) \frac{\sum_{k=1}^n g(\xi_k)}{n} \text{ και περνώντας στο όριο}$$

προκύπτει η ζητούμενη ανίσωση.